

Det är dags att vinna framtiden

Hans Bergström är docent i statsvetenskap och före detta chefredaktör för Dagens Nyheter. Han bor numera i Florida.

SVERIGE VILL MAN ogärna erkänna hur mycket av idéer och inspiration som har kommit från USA. Ett exempel är "Århundradets skattereform". Ronald Reagan startade den våg av skattereformer som också nådde Sverige. Grundidén var låga skattesatser på bred bas. Det innebar mindre avdrag och kryphål, men i gengäld lägre skatter för dem som inte levde på att anlita advokater. Åren har gått. För varje år gnager kortsiktiga intressen sönder principerna i skattereformen. I USA har det skett i form av en vildvuxen flora av avdrag. I Sverige främst via socialdemokraternas behov av att vinna val och behålla makten. Så blev det sänkt moms på mat. Så återinfördes hög skatt på de välutbildade, som sköt sönder Skattebetalarnas devis "Hälften kvar". Så skapades differenser mellan kapitalbeskattning och inkomstbeskattning, som i sin tur drev fram de absurda 3:12-reglerna för företagare.

Nu har en känsla växt fram i både USA och Sverige att det på nytt är tid för principstyrda skattereformer.

I USA har en särskild kommission haft presidentens uppdrag att föreslå en sådan skattereform. Den har letts av de respekterade före detta senatorerna Connie Mack (Rep.) och John Breaux (Dem.). Den 1 november överlämnades dess förslag. Tyvärr är kommissionen försiktigare än många hoppats på. Två stora reformidéer har övervägts och avvisats, åtminstone för tillfället: flat tax (platt skatt) och nationell moms.

Kommissionens huvudförslag är i stället att avskaffa ett speciellt inslag i det amerikanska skattesystemet: AMT (alternative minimum tax). Denna tillkom en gång för att höginkomsttagare med stora avdrag skulle

betala åtminstone något i skatt. I avsaknad av inflationsskydd dras en stor del av medelklassen in i systemet på föga rationella grunder.

MEN DET ÄR DYRT för statskassan att avskaffa AMT. För att betala föreslår kommissionen att ränteavdragen på huslån begränsas, liksom företagens avdragsrätt för anställdas sjukvårdsförsäkringar. Den vill också avskaffa rätten att dra av delstatlig inkomstskatt i den federala inkomstdeklarationen. Det är ett mycket rimligt förslag, men uppskattas inte av högskattestater som New York och Kalifornien. Kommissionen har utmanat starka särintressen.

En avsiktlig sideeffekt av förslagen, som också inkluderar en reduktion av antalet former för sparavdrag, är att taxeringen kan förenklas avsevärt. I personbeskattningen reduceras antalet formuler från 52 till 10.

Principiellt intressant är att kommissionen ytterligare vill stimulera investeringar. Reavinster kommer enligt förslaget att beskattas så lågt som mellan 3,75 och 8,25 procent, inhemska utdelningsinkomster med 0 procent. Dock har USA rätt hög bolagsskatt.

I SVERIGE HAR REGERINGEN aviserat en total översyn av hela skattesystemet. Finansminister Pär Nuder på s-kongressen: "Vi behöver ta ett samlat grepp och göra det som Ingvar Carlsson gjorde för 15 år sedan; göra en ny samlad skattereform under nästa mandatperiod." Efter nästa val kommer Nuder, om han alltjämt är finansminister, att

bjuda in oppositionen till förhandlingar om en bred skattereform.

Man kunde tycka att syftet med detta initiativ borde vara att återställa principerna i den stora skattereformen, det vill säga att ta bort "värnsskatten", återinföra en enhetlig moms samt stimulera arbete, investeringar och företagande.

Kort sagt: att skapa ett mer tillväxtstimulerande skattesystem till långsiktig glädje för alla i Sverige.

Men icke. Nuder förklarade för kongressen att "fördelningpolitiken ska stå i förgrunden", inte tillväxten. På en presskonferens slog han fast att "vi kommer inte att delta i några diskussioner om att avskaffa förmögenhetsskatten, för det skulle innebära en överföring av 5 miljarder kronor till de rika".

VÄNSTERPOPULISM FÖR ATT VINNA valet är vad som styr regeringen, inte tillväxttänkande för att vinna framtiden.

Vänsterpopulism för att vinna valet är vad som styr regeringen, inte tillväxttänkande för att vinna framtiden.

Hans Bergström, fd chefredaktör för DN